

Eysturríkska tónleika- vitjanin herfyri

Zwio og Schubert-trioin úr Wien leiktu livandi og intenst.

Nú stóra tiltakið Tónleikaárið í Føroyum er liðugt, havi eg hug, sum ein, ið hoyrði tær flestu framförlurnar, at skriva nøkur orð um ta konsertina, mær dámdi einabest: eysturríkska tónleikavöldið á Oyrarbakka. Frálíkt, at hesi fólkin eisini spældu á stað sum Oyrarbakka, har tað man vera forkunnugt við so góðum tónleiki.

Fyrru helvt av konsertini átti duoin Zwio, ið er mannað við Elisabeth Zajac-Wiedner (klaver) og Werner Schulze (kontrafagott). Zwio sigst vera einasta etableraða ensemble við slikari manning. Hugskotið er í sjálvum sær ótraditionelt. Somuleiðis heitið: ein samanseting av týska orðinum zwei (tvey) + duo = Zwio!

Fyrsta verkið á skránni var ein »Trio fyri Zwio« eftir Werner Schulze, og var hetta ein heimsfrumframförla, vit hoyrdu. Verkið hevur undirheitið Tema utan variationir. Øll hesi ting minna ein kanska á franska tónaskaldið Erik Satie, sum m.a. var so framligur at skriva 3 stykkir í peruforni (»Trois pieces en forme de poire«). Næstan sokratiskt — hvat skalt tú hugsa: trio fyri Zwio?

Verkið byrjar við, at fagott spælarin setir seg at spæla klaver. Síðani spæla tey ferhent. Seinni verður manningin heckelphon (eitt slag av bassobol og klaver, og loksins verður farið til kontrafagott og klaver.

Beinavegin hugsar tú, at hetta er orientalskt ella

eksotiskt inspireraður tónleikur og eisini, at har er ikki tann nógva variationin at visa seg, men hóast hetta vardi tann musikalski spenningurin til síðsta tóna. Og tað plagar at vera gott tekin um stóra list. Hetta verkið er til miklan heiður fyri føroyavinin Werner Schulze.

Síðani spældi Elisabeth Zajac-Wiedner »Andante sokratiskt — hvat skalt tú hugsa: trio fyri Zwio?«. Chopin. Stak poetiskt og væl formað; í polonaisini livligt og við temperamenti og tí rætta rytmska stevinum (sjálvandij). Hvat kann ein føroyskur Chopin-elskari ynskja sær meira, enn at ein so góð pólsk pianist-inna kemur higar at spæla Chopin fyri okkum. Men

Konsert: í skúlanum á Oyrarbakka hó. 5. sept. kl. 20. Verk eftir Schulze, Chopin, Tákacs og Rachmaninow.

tað hevði nú sett prikkinn yvir ið, um klaverið var eins gott og spælið.

Fyri steðgin spældi Zwio »Quodlibet« eftir Jenő Tákacs, eysturríkst tónaskald. Tákacs var kompositionslærari hjá Schulze og hevur eisini ognað honum hetta humoristiska verkið. Tey bæði leikandi sýndu her somuleiðis ógvuliga klárt og reint spæl og fina klangkenslu.

Teir, ið mynda Schubert-trioina úr Wien, ið spældi eftir steðgin, er Glaus-Christian Schuster (klaver), Boris Kushnir (violin) og Martin Hornstein (cello). Verkið, teir høvdu á skránni, var tann stóra elegiska trio nr. 2

eftir Sergej Rachmaninow.

Ógvuliga myrkur tónleikur, dapur og sorgarfullur — eitt einasta langt harmaljóð. Og tá ljósið trínur fram, er tað ikki í sinum bjarta hami men kámt, fjart oguttan árin.

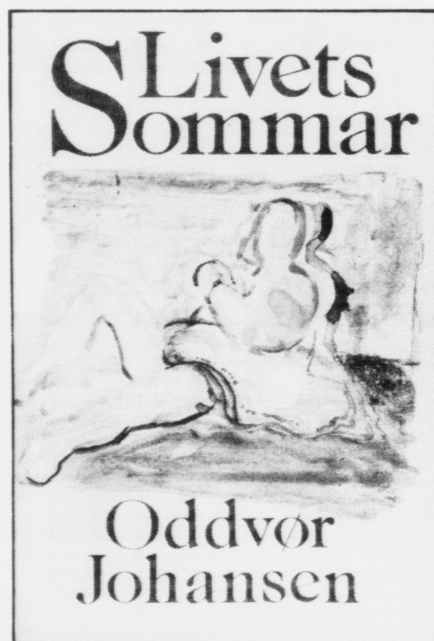
Henda framförlan var sum ein langur andadráttur. Tú vart gripin steðugt

og áhaldandi. Schubert-trioin gav áhoyrarunum eitt ógvuliga djúpt musikalskt upplivsi, sum ein ikki kann gloyma í bræði. Ein meistarlig framförla.

Hvør veit, kanska verður Schubert-trioin um nøkur ár altjóða víðurkend sum ein tann allarallar finasti kamarmusikk-bólkur í heiminum.

j.a.

Lívsins summar — á svenskum

Tá ið skaldsagan Lívsins Summar kom út í 1982, á forlagnum Orðum og Løgum, vóru tað mong, ið hildu, at hetta var ein hending í okkara bókaheimi. Í bókini skrivaði rithøvundurin Oddvør Johansen um evni, sum fyrr hava verið lítið umrødd í føroyskum skaldskapi — eitt nú reingerð, barnsburð, kvinnuna, ið skal velja ímillum sína egnu djúpu trá og samfelagsins krøv — og velur tað fyrra. Bókin var lættlís, spennandi, við hvørt so stuttlig, at tú mátti flenna við, stundum so hugtakandi, at tú ornaði um bakið.

Nú tykist, sum útlendingar hava fingið áhuga fyri bókini. Í vár kom hon út á danskum, á forlagnum Vindrose. Týðari var Ebba Hentze, sum frammanundan hevur umsett rættluga nógv av føroyskum bókmentum til danskt, m.a. Jens Paula Heinesen og Hanus

Andreassen.

Nú er Lívsins Summar — sum onkursvegna eisini goymir í sær atmosferuna í Havni fyrst í fimtiárnum — komin út á svenskum, útgivin av forlagnum Atlantis, umsett av Sonju Carlberg, og við eini yndisligari litakvarelluttaná permuni, sum Christer Jonson hevur gjørt.

Sonja Carlberg — umsetari — er magistari í norrønum málum og starvaðist í mong ár á mentunardeildini hjá svenska útvarpinum.

Longu í fimtiárunum fekk Sonja áhuga fyri Føroyum. Hon var t.d. fyrsta menniskja, sum hevði útvarpsamrøðu við William Heinesen. Hon gjørdi eina tiltákna útvarpsamrøðu við Carl Einarson, yrkjaran og strokið. Í 1964 var hon fyrstu ferð í Føroyum, og síðani tá hevur hon fylgt við rákinum í føroyskum bókmentum.

Lívsins Summar er fyrsta bókini, Sonja umsetir úr føroyskum. Týðingin er gjørd við nærlagni og kærleika, og bókin stendur livandi og klár á svenskum. Sum kunnugt eru í bókini nógv brot úr visum, sangum og yrkingum. Hesi brotini hevur Sonja eisini umsett, og so státt finna vit í bókini bæði Nú sprettur á fold og spirar eftir Andreas Andreassen og Um eg vitt um veröld fór (3 orindi) eftir Jóannes Patursson — á svenskum. Hesin seinni — ein ógvuliga vakur, men í steðgum torskildur sangur — má hava verið torførur at umseta. Sonja hevur fingið bæði innihald og rim við.

Lívsins Summar hevur fingið góða móttøku í Svøríki. Svenska Dagbladet fagnaði bókini sama dag, sum hon kom út. Göteborgs Posten skrivar: Och genom sitt klara språk och sina vackra bilder lyckas författarinnan förmedla

det speciella, och universella, som rymmer i en flickas barndom.

Nú Sonja er farin undir at týða úr føroyskum, tykist hon at hava fingið brell. Hon hevur soleiðis longu týtt eina bók aftrat. Hetta er eitt søgusavn eftir Hanus Andreassen, við søgum, sum fyrr hava verið á prenti, og nýggj-um søgum. Átlanin er, at henda bók skal koma út næsta ár.

Sum føroyingur kann ein gleðast um, at tað finnst fólk, ið tíma — og duga — at greiða útlendingum frá gróðrinum í bókaheimi okkara og at týða partar av bókmentum okkara til fremmand mál.

Tíllukku Oddvør!

maður í steinboga